

Thorvald Staunings tale ved ungdomsfesten i Koncertpalæet

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

14. oktober 1934

Sted

Koncertpalæet (i dag Odd
Fellow Palæet), København

Omstændigheder

Ungdomsfesterne var fejring af unge menneskers konfirmation med taler, musik og fællessang.

Fra denne Ungdomsfest gaar Vejen ud i Livet for den Skare Unge, som er samlet her i Dag.

Det er ikke i almindelig Betydning en Konfirmation her foregaar, men den Form for Afslutning af Barndomstiden, som de Unge og deres Forældre har ønsket.

Der skal her skabes et Minde, som I tager med fra Barndomstiden, et Minde om den Tid, der en Gang vil staa som et godt og smukt Afsnit af Eders Liv. Den rigtige Barndomstid slutter, men dog bliver I ikke øjeblikkelig voksne og erfarne Mennesker. Det vil komme efterhaanden, og det vil atter kræve Belæring. Uddannelse og Udvikling.

Der er altid og har altid været Børn, som fandt skoletiden meget slem. Dette er dog ikke rigtigt, det er netop en god og lykkelig Tid, og hvis den er udnyttet godt, saa bliver den kommende Tid lettet derved. I vil en Gang opdage, at det var en Lykke for livet, det som Skolen gav.

Der har været Befolkninger, som ingen Skole havde, og der er endnu Lande og Folk, hvor Børnenes Opdragelse og Uddannelse staaer meget lavt. Det synes maaske en behagelig Tilstand, den hvor Skolen ikke kalder, men den er en Ulykke for de Mennesker, der vokser op. De Tusinder af Børn, der vokser op uden at kunne læse og skrive, uden at kende de mange ting om Verden, som I kender, de er anderledes fattige og daarligt stillede, og de vil som Regel være i Bagtroppen, naar Befolkningerne rykker frem til Arbejde og til Fordeling af

Livets Goder.

Derfor har I kun Grund til at se tilbage paa Skolen med kærlighed og Agtelse, thi den har givet en aandelig Udrustning, som I har Grund til at værne om og Grund til at udbedre hele livet igennem.

I vil en Gang erkende den Sandhed, at man aldrig bliver udlærte. Bestandig skal nyt læres, og aldrig bliver vi for gamle til at lære af Livet og om Livet.

De Kundskaber, der er erhvervet i Barndom og Ungdom er Ballasten, og det vil I føle Skridt for Skridt, at Kundskab, Færdigheder, Dygtighed, det er Adgangstegn til Beskæftigelse og Stillinger; den, der forsømmer Dygtiggørelsen, er mest udsat for at synke.

Mange af Eder har vel allerede sat et Maal, og andre vil sætte det. Det er rigtigt at gøre det. Lad Maalet være Snedkersvend eller Ingeniør eller hvad der tiltrækker, det er godt at have et Maal. Men Maalet naaes kun ved Arbejde. Som Vandringsmanden, der skal til Roskilde, kun naar Maalet naar han troligt gennemfører sin Vandring, saaledes er det ogsaa for den, der sætter et Maal for Gerningen i livet. Du naar det kun ved at lære det, der er fornødent, ved Energi og Flid, ved stadig stræben, ved stadig Vandring paa Oplysningens Vej

De mange, der er vokset op under Forældres varetægt, og de, der er vokset op med en Erstatning for Forældre, har allerede faaet mange Læresætninger med ud i Livet, og det skal I vide, at Hjemmet, hvorfra I gaar ud, har givet denne Lære i bedste Hensigt.

Det er stadig Forældrenes Opgave at bane Vejen for Børnene, at fjerne Sten og Hindringer fra deres Vej, at række en hjælpende Haand, naar det er fornødent. Mange af dem, der fører de nye Slægter frem i Livet, har prøvet at leve paa Livets skyggeside. De kender Arbejdsløshed og Fattigdom, og deres højeste Ønske er, at Børnene, som nu vokser til, maa blive skaanet for saadan Modgang som Forældrene oplevede. Et stort arbejde har de Gamle udført for at forbedre Samfundets Forhold; de vidste, at de selv kun fik ringe Glæde deraf, men Bevidstheden om at kommende Slægter vilde faa Frugten af Arbejdet gav Styrke til Arbejde og Kampe, til Modgang og Besvær.

Men naar I nu bringes til at tænke paa, hvad Forældre og Hjem har været i

Barndomstiden, saa forstaar I ogsaa, at I maa være lykkelige, om dette Hjem kan bestaa længe og stadig være det Hjem, hvortil I søger. I maa aldrig glemme Barndomshjemmet, og dem, der skærmede Barnet i dets første Aar; I maa aldrig glemme den Moder og Fader, der ledede Foden til de første Skridt og gav Eder de første Begreber, kaldte paa de første Tanker og indgav Eder den første Forstaaelse af, hvad livet kræver af Mennesker.

Om Hjemmet var nok saa fattigt, om I selv har følt Livets Haardhed sammen med Fader og Moder, saa tænk altid med Kærlighed paa Hjemmet, thi det var der I mødte den første kærlige Haand og Tanke. Det er imidlertid ikke alene Hjemmet i snævraste Betydning, der skal have Plads i Hjerte og Tanke. Ogsaa det Land, i hvilket I fødtes, og det folk, hvori Opvæksten foregaar, skal have Plads i Hjerte og Tanke og omfattes med Barnets Kærlighed til Hjemlandet.

Og nu forestaar saa et Liv, et kort Aaremaal, i hvilket en Række Pligter melder sig.

I skal lære, I skal blive dygtige til den Gerning, I vælger, eller som mere tilfældigt bliver Eders Gerning. I skal lære at omgaas andre Mennesker, I skal lære Samarbejdets og Samlivets Kunst, lære at tage Hensyn til andre og at virke sammen med andre for at skabe det bedste for alle, der trænger til at komme frem i solen, frem til lykkelige Kaar.

Der har været Tider, hvor de fattige var Trælle, hvor Trællene levede et uselt liv uden Frihed og Selvstændighed. Nu har Eders Forfædre gjort en Indsats i Samfundslivet, hvorved Trælletilværelsen er ophørt, de fattige har ogsaa faaet Rettigheder, alle kan tale med om Indretningen af det Samfund, hvori vi skal leve vor Tid. Og I, der nu rykker frem, I skal fortsætte den historiske Gerning, I vil ikke medvirke til at gøre det mørkt for Fattigfolk, I vil komme til at fortsætte for at der kan blive endnu bedre Kaar for det Slægtled, der kommer efter.

I vil møde Fristelser i livet; der findes nogle Mennesker, der ikke er gode, ja der findes endog slette personer, som forlyster sig med at føre Ungdommen paa Afveje. Vær paa vagt overfor det slette og søg Forældres eller gode kammeraters Raad, naar Fristelser melder sig, naar I bliver usikre med Hensyn til Vejen, I skal følge.

Lad Sandhed, Ærlighed, Ordholdenhed være bestandige Karaktertræk, saa

fremkalder I godt Kammeratskab og Venskab, og saa bliver livet lettere at leve, end Tilfældet er for den, der bøjer sig bort fra disse sunde og holdbare Levereregler.

I vil også møde Skuffelser. Den, der drømmer om at blive noget stort, bliver det maaske ikke. Haab kan blive tilintetgjort, og tungt kan det virke for den, der ikke er hærdet til Modgangen. Lad os imidlertid saa tænke paa Digterens Ord:

“Løft Dit Hoved, Du ranke Gut

Om et Haab eller to blev brudt

Blinker et nyt i Dit Øje”

Modgang og Skuffelse maa ikke slaa Ungdommen ned. Det gælder om stadig at fatte nyt Mod, at have nyt Haab, at sætte sig nye Mail – aldrig give op.

Det kan godt blive svært, vi har alle oplevet svære Tider med krig og Kriser og Arbejdsløshed. Det fælles Samfund, hvori Mennesker skal leve, er ingenunde som jeg og mange andre mener det burde være. Der er Misundelse og Hævnfølelse hos nogle Mennesker, der er Folk, som vil forstyrre Freden, og der er ikke blot de smaa Skærmydsler mellem Menneskene i det lille Samfund der er ogsaa Strid mellem Nationer og i visse Tilfælde et Had, som aldrig burde eksistere.

Det er en smuk og naturlig Opgave at gøre en Indsats for at hidføre Fred og Forstaaelse mellem alle Folk, alle Nationer, og der er mange, der har dette Maal. Men vær altid forberedte paa Skuffelser samtidig med, at Troen paa Resultater bevares. I Aarhundrede efter Aarhundrede har der været Strid mellem Nationer om Grænser og andet, som havde Nationens Interesse, og derfor vil det ogsaa tage lang Tid med at udrydde Stridslust og nationalt Had.

I vil saaledes komme ud for Modgang og Skuffelser, men det gælder da for alle, der hører sammen, at staa sammen for at bjerge sig igennem Modgangstiderne. Og navnlig er der for dem, der gik ud fra Arbejderhjemmet for nu at rykke ind i Arbejderhæren, én Modgang, der er saa ubønhørlig haard – det er Arbejdsløsheden. Denne Tilstand fører Nød og Elendighed med sig, og derfor vil I ogsaa fortsætte Arbejdet for at bekæmpe den Plage, som vel er en af de

vørste, som Mennesker har at kæmpe imod. Men til Arbejdet imod Arbejdsløsheden, til Bestræbelserne for at mildne Vilkaarene for Samfundets Smaafolk kræves Troskab og Sammenhold, og det maa I alle medføre, naar I nu skal til at arbejde sammen med de Voksne.

Kære Unge, kære Piger og Ynglinge – I er Fremtiden, I er den Fortsættelse af vort Liv, som vi glæder os over og sætter vort Haab til.

Tag vore bedste Ønsker med ud i Livet og bevar de gode Minder, I har om Hjem og Barndom. Fra Barndomslivets Leg gaar Vejen nu over denne Mindetag ind i Livets begyndende Alvor, men ogsaa ind i det Liv, hvori ærligt Arbejde er det bedste Indhold, det Liv, der kan give saa store Glæder, ved Skabelsen af Produkter, som Livet kræver, og ved en Indsats i Samfundets offentlige Liv, hvorved alt kan højnes for det Samfund, vi tilhører.

Lykke paa Vejen frem, lad det stadig gaa fremad – aldrig tilbage!

Kilde

Rigsarkivet: Statsministeriet Thorvald Stauning, Embedsarkiv. 1929-1942 (0001+M01). Taler, artikler med videre.

Kildetype

Maskinskrevet manuskript

Tags

Festtale, Konfirmationstale, Socialdemokratiet, Stauning

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-tale-ved-ungdomsfesten-i-koncertpalaeeet-1934>